

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.21. Illuminat Spiritus S. intellectum, purificando voluntatem, qua purificata, fidei doctrinam bene percipit intellectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

1. Tim. 1. 19.

XII. Similitudo.

1. Cor. 1. 12.

1. Pet. 4. 14.

XIII. Allegoria de Sam- lone.

Galat. 5. 6.

Heb. 11. 33.

1. Pet. 1. 4.

Carpocrates Gnosticorum antesignanus, amore delinuit Mercelinae, Seuerus & Apollinatis capri Philomela cupidine. Nostrō vero saculo quis Lutherū, quis Caluiniū alioque similes ad Apostasiam impulit, vti; fides in corū caligat intellectibus: nisi propria libido, atq; malitia voluntatis, argentes ambitione, superbia tumentes suis franes appetitibus: sic enim in iis legimus, qui inhonestam eorum vitæ conuersionē posteris legendam tradiderunt. Quocirca sic Apostolus discipulum suum monet Timotheum fideles hanc doceat: *Habentes fides, & bonam conscientiam, quam quidam repellentes naufragauerunt circa fidem.* Qui bonā habere conscientiam neglexerunt in fide naufragium passi, subuersi perierunt. Quando nauiganti cœli obtenebrantur, illico venti insurgunt: tempestuos, qui illum huc & illuc in diuersa rapiant, & licet velisque tenuisq; illis contantatur, si pernix cœli turbo persistat, tandem tempestatis victus demergitur. Animus conscientiam optimē dixerit esse cœlum: quando serenum est & à nubibus expurgatum: nihil illo gratius, nihilque iucundius: *Gloria vestra hac est testimonium conscientia nostra;* Quando verō per peccatum obnubilatur illico tentationum contra fidem turbines excitantur animi in transuersa rapiens: *Cum fuerint omni vltima doctrina.* Qui fieri potest, vt in parua hostia totum Christi corpus contineatur? Quis credat tres personas in vna eademque substantia atque essentia? Supra fidem est Papam eiusdem mecū naturæ hominem in terra degentem clauis habere cœlorum. Caue tibi, ne conscientia nubila perseuerent: etenim fieri potest, vt increpans tempestas contra fidem, ad abyssos conscientiam demergat inferorum, vt in multis dolemus (inquit ille) contigisse: *Quam quidam repellentes circa fidem naufragauerunt.*

XIII. Capilli de capite Samson exortū, tantis illud viuis confirmarunt, vt vires omnes eluderet Philistinorum. Porro detonsis illis, caluoque capite, vires elanguerunt, ac de eo hostes triumpharunt, tandem oculis excecatur, eorum occubuit manibus mortalium olim fortissimus. Caput primumque hominis Christiani fundamentum fides est ex qua nasci debent piorum operū capilli: oratio, elemosyna, & frequentatio Sacramentorū: *Fides per charitatem operatur.* O quam fortiter his tribus fides roboratur: omnia superat: *Sancti per fidem vicerunt regna.* Hac est victoria, qua vincis mundum fides nostra. Si quando illi detondentur: manet quidem illa, sed calua, adeoque viribus clumbis, vt mortua dici possit, eam

D. Iacobus. *Fides sine operibus mortua est.* Vnde vi-
ribus in eis superare nequit: *Si non videris* (asserit
D. Bernar, *quomodo vincet.* Quinimo iam ruinæ
suz proxima est, denotaque perditioni. *ost. v. 16.*
Est fides, ex doctrina D. Chryso. in anima, sicut
in lampade lumē, quod in illa non accendit oleū, Fides lu-
sed manus quædam superior, autamen conseruat mini in
illud eo modo, vt consueto oleo lumē euascat: lampade
fidei lumen in anima non accendit honorū ope-
rū charitatis oleum as manus quædam superior tur.
Spiritus S. *Pedes domus Dei est, non ea operibus, ut* *1. Pet. 2. 8*
me qua gloriatur, docet Apostolus, & illo senior
David psallebat: *Quia illuminat huiusmodi meam* *Pf. 119. 106*
Domine. Porro hoc ita conseruatur, vt languet-
centibus bonis operibus sapientius lumen illud ex-
tinguatur. Hoc nos docet Spiritus S. *Si volueris* *Ecl. 1. 16*
mandata seruare, conseruabit te, & in perpetuam
fidem pacem facere. Si Dei volueris obedite per
omnia voluntati, eiusque perfecte mandata ser-
uare, illa tibi fidem gratiam pacemque Deo
conseruabunt.

§. 21. *Illuminat Spiritus S. intellectum, purifi-
cando voluntatem, qua purificata, fidei do-
ctrinam bene percipit intellectu.*

EX eadem ratione, eodemque principio col-
ligimus quod ipsa nobis confirmat experi-
entia, sicut enim nihil ita fidem obscurat,
exponitque discrimini, quàm in alia voluntatis
depravans intellectum: sic nihil esse dicimus,
quod ita fidem in intellectu stabiliat & illumi-
net, sicut voluntas amore Dei viuo feruentique
rectificata, qua sancta Dei perfectè voluntas ad-
impletur: quemadmodum de hęc ac igne, quē
in cubiculo accenditur, calor fulgorque concita-
tur in illi contiguo; vt præfat, sumus. Hinc eius
doctrina: sensum capimus quam nobis S. litteræ
proponunt, huius præcipuum esse S. Spiritus effe-
ctū, intellectum in diuinis illuminare mysteriis:
idcirco vt illa Apostoli caperent, à Christo Spiritu
S. illis mittendus addicitur: *Paraclitus Spiritus I.*
S. ille vos docebit omnia: ille vos docet omne v. Spiritus
vitalis. An ergo propriū nō est Spiritus S. ambire S. intelle-
ac charitate voluntatē inflammare? Vtique: illi cum il-
namque propius simo amorē esse conuenit: Spi-
ritus S. amor est inquit D. Greg. proprium autem D. Greg.
amoris est amorem producere. Et hæc Apostoli *Ho. 30. 14*
sunt sententia: *Obmutescit cordibus in.* Emang-
stru per Spiritum S. Voluntas non videt potentia
nō est ab intellectu distincta? Quomodo, si pro-
prium illi sit rectificare voluntatem, & amoris
facibus

facilius accendere, operatur in intellectu, illum- que clarificat. Eo ipso: quia voluntas coniuncta est intellectui, & inquit ille diuinus accensus (I- gnis diuinus non comburens, sed illuminans non con- sumens sed lucens, canit Ecclesia) in voluntate, communicat intellectui coelestem quandam lucem, illum serenat, nebulas fumumque dispergit de voluntate procedentes, illum communiter ob- scurantes, & clarificat. Imo hac de causa inter fructus Spiritus S. recenset Apostolus, Fidem.

Galat. 5. 13. 1. 2. qu. 70. ar. 1. & 3.

Non est haec docente summo Theologo D. Tho. virtus Theologica: haec enim non est fru- ctus, sed radix, quam idem Apostolus dicit sub- stantiam, sed notitia eiusdem adeo certa & secur- ra, & aliquando tali superna illustrata claritate, vt ipse sentiat quod charitate habeat in sua vo- luntate feruentem, quia realiter fidei mysteria cognoscit, secundum quod in illis certificatus est

II. Indoctos reddit doctissi- mos.

D. Aua. Lib. 1. de doct. Chri- stianam codicem obliuiscunt, stupentibus quis avertant, in legendo percurreret. Quis adeo sublimem indidit Seraphino terrestri D. Francisco, mysteriorum sponsam Christo dilectissimam, armis suorum vul- nerum insignitam D. Catharinam Senensem? Quis illusterrimam virginem Theresiam de Iesu instruxit, quis illi tam altam reru fidei scientiam inspirauit, qui omnes in fide tantoper illumina- uerunt, vt eius mysteria magis inuenerit, quam ea credere, videretur, quo factum est, vt profundio- rum mundi subtilissimi, Theologi declararent. Vnde factum legitur apud Suringium de B. Egidio viro simplici ac idiota, vt pateret, quatenus suo Ma- gistro D. Francisco conueniret, dum die quadam audiret cantari Credo sublimis sapiens exclama- uit: ne dixeris Credo, sed video. Tanta est illa cer- titudo & notitia, quae in fidei mysteriis procedit ex igne copioso, claro, & splendido charitatis in voluntate, quae est in omnibus diuinis adaequata voluntati. Est autem doctrina diuina tam excelsa, vt omnem naturalem excedat capacitatem. No congruit bolus adeo magnus ori tam exiguo, creato scilicet intellectui: etenim distingueretur.

III. Patet ex- ceptis.

Tom. 7 in vita. B. & Gidij p. 331. ad quod.

Isa. 64. 4. 1. Cor. 1. 9. Ioh. 8. 7.

Quis illi sciscitatur D. Aug. tanta re- pleuit sapientia D. Ant. quis suo tempore barbaru seruu reddidit doctissimu? De illo seruo barbaro Christiano de quo a grauissimis fideique dignissimis viris nuper accepimus, qui literas quoque, ipsius nul- lo docente homine in plenam notitiam orando vt sibi reuelaretur, accepit triduanis precibus impetrat, vt legendo percurreret. Quis adeo sublimem indidit Seraphino terrestri D. Francisco, mysteriorum sponsam Christo dilectissimam, armis suorum vul- nerum insignitam D. Catharinam Senensem? Quis illusterrimam virginem Theresiam de Iesu instruxit, quis illi tam altam reru fidei scientiam inspirauit, qui omnes in fide tantoper illumina- uerunt, vt eius mysteria magis inuenerit, quam ea credere, videretur, quo factum est, vt profundio- rum mundi subtilissimi, Theologi declararent. Vnde factum legitur apud Suringium de B. Egidio viro simplici ac idiota, vt pateret, quatenus suo Ma- gistro D. Francisco conueniret, dum die quadam audiret cantari Credo sublimis sapiens exclama- uit: ne dixeris Credo, sed video. Tanta est illa cer- titudo & notitia, quae in fidei mysteriis procedit ex igne copioso, claro, & splendido charitatis in voluntate, quae est in omnibus diuinis adaequata voluntati. Est autem doctrina diuina tam excelsa, vt omnem naturalem excedat capacitatem. No congruit bolus adeo magnus ori tam exiguo, creato scilicet intellectui: etenim distingueretur.

Quis illi sciscitatur quia sermo meus non capio in vobis. Necessarius est Spiritus S. qui amor est, cui proprium est dilatare, & ampliare per chari- tatem, animam eiusque sinus. Haec igitur est ea dispositio, quae eius subintrat, & in tam exiguo vase caelestis haec doctrina remaneat.

Proclucimus autem ad hoc & aliam ratione

solidam ac fundamentalem. Duo genera mythe- rioru nobis fides proponit: quaedam ad Dei per- tinentia diuinitatem, quod vnus sit in essentia, & vnus in personis: quod auctor sit naturae, gratiae & gloriae. Alia spectant eius humanitatem, quod in ventre castissimae virginis naturam assump- serit humanam: quod natus sit mortalis, quod sa- me perpeffus sit, sitim, flagella, crucem, clauos, mortem: quod Sacramenta instituerit, Altaris nomi- natim, ad sanctificandas animas &c. Quoad pri- ma, his se nullo negotio subiicit intellectus quod- doguam lumine suo naturali cognoscat inhu- mities excedere Dei essentiam ac potentiam omne id quod ipse potest comprehendere. Difficultas autem in eo grauior fuit vt persuaderet sibi mysteria humanitatis, quod Deus filiu suum tradidit vt seruū redimeret immortigeru: quod Deus homi- nu manibus occisus occubuerit in morte quide tali, qua dari non poterat ignominiosior, quod sanguinem suū dederit in hominis seruū redemptio- ne, quod ei corpus suum & sanguinem in cibum potuque consecraret a imitantu. O Dne quis talibus fide adhibeat? Illa praedicare super vati Ista- rias & respondet ille: O Domine quis credidit au- diti uobis? Illa Paulus praedicauerit ad Iudaeos pergit, & omnes scandalizauerit: ad Gentes de- stitit, & stultitiam arbitrauit: Nos praedicamus Chri- sti crucifixu: Audetis quidem fandum, Gentibus autem stultitiam. Ne hoc mireris: sunt enim adeo profunda, respondet propheta, vt talia nunquam Mytheria visa sunt, nec audita, nec a corde humano excogita. Nec certus vidit &c. Estne tibi animus vt hu mani- mysterioru veritas in tuo figat sedem intellectu? ratis a- Vtinet Spiritus S. & diuina sua charitate atque mor ope- amore tua praeparat voluntate. Quae huius, ob- ratur, secto, ad hoc conuenientia? Multa quidem: etenim haec omnia mysteria effectus sunt amoris Dei, omnia haec Deus, sua libera meraque voluntate motus operatur: Operatur omnia secundum consiliu Ephes. 1. voluntati sua. Quis Patre permouit, vt filiu suu traderet in seruū redemptionem, nisi amor? Sic Deus Ioh. 3. 16 dilexit mundum, vt filiu suum unigenitum daret, Quis eni adogit vt in crucis patibulo moteretur, nisi amor? Propter nimiam charitatem suam, qua dilexit Ephes. 2. 4. nos Deus &c. Quis illius auctor consilij, vt se nobis in cibum potuque proponeret nisi amor?

57 I V. Duo ge- nera my- therioru fides.

Ista. 33. 1.

1. Cor. 1.

Gentibus 23.

V.

Mytheria

Christi

tae. Nec certus vidit &c.

Estne tibi animus vt hu mani-

mysterioru veritas in tuo figat sedem intellectu? ratis a-

Vtinet Spiritus S. & diuina sua charitate atque mor ope-

amore tua praeparat voluntate. Quae huius, ob-

ratur, secto, ad hoc conuenientia? Multa quidem: etenim haec omnia mysteria effectus sunt amoris Dei, omnia haec Deus, sua libera meraque voluntate motus operatur: Operatur omnia secundum consiliu Ephes. 1.

voluntati sua. Quis Patre permouit, vt filiu suu traderet in seruū redemptionem, nisi amor? Sic Deus Ioh. 3. 16 dilexit mundum, vt filiu suum unigenitum daret, Quis eni adogit vt in crucis patibulo moteretur, nisi amor? Propter nimiam charitatem suam, qua dilexit Ephes. 2. 4. nos Deus &c. Quis illius auctor consilij, vt se nobis in cibum potuque proponeret nisi amor?

Quis Ioh. 3. 16.

Cum dilexisset suos, qui erant in mundo &c.

Profunda hæc mysteria vaticinans denuntiat
 Iſa. 6. *Iſaías: Parvulus natus est nobis, & filius datus est nobis &c.* Et nos videtur inveni quasi tantarum rerum stupore suspensos, quales audimus & ait: nec horum vo: capiat admiratio: qui namque hæc omnia operabitur, amor est: *Zelus Domini exercituum faciet hoc.* Hæc diximus: zelum effectum esse amoris intensissimi: quippe necesse est esse de re peraretur, alteri namque vel atomo minus infinito talia fuissent factu impossibilia. Ideo illa omnia Spiritu S. adscribuntur, cui proprium est amorem esse Patris & Filij: Spiritus S. amor est, ait D. Gregorius. Ipse est qui talia a' invenit opera amoris propria, ipse namque solus ea poterat adinvenire, & ipse illa per prophetas delineavit: *Quis loquens est per Prophetas.* Ipse mysterium incarnationis in virginis operatus est visceribus, idcirco confitemur: *Qui conceptus est de Spiritu S.* Ipsi referunt, quod Christus in ara Crucis se hostiam obtulerit Patri gratissimam: *Qui per Spiritum S. semetipsum obtulit immaculatam Deo.* Ipse est, qui Apostolos de hoc instruxit, eo quod amoris opera, nisi cum amore, non intelligantur.
 Expendit Apostolus horum mysteriorum altitudinem, & illa producit ista: verba: *Nec oculis vidi, nec auribus audivi &c.* Et quasi nos audiat interrogantes: Quo modo ergo tu cæterisque Apostoli ista percepistis? Respondet *Nobis autem revelavit per Spiritum S.* Nobis hæc amoris sui divini opera per Spiritum S. revelavit, hoc est, nobis cælestem illum spiritum largiendo cuius effectus hic proprius est, amore ac charitate nostras inflammare voluntates. Hinc est, quod desiderans ut auditores sui horum fidem reciperent mysteriorum, hoc in votis haberet quam maxime, ut Spiritus S. hunc in eorum voluntatibus amorem infunderet ardentissimum. Quo circa sic scribit Epheſijs: *Flecto genua mea ad Patrem Domini nostri Iesu Christi &c.* ut det vobis *&c.* Christum habitare per fidem in cordibus vestris, in charitate radicari, & fundari, ut passim operatur comprehendere cum omnibus Sanctis &c. Habes hic charitatem solidam ad fidem securam, viamque fundamentum. Quia verò charitas hoc primum omnium operatur, mandatorum videlicet observantiam, qua Dei voluntas adimpletur, iuxta Salvatoris nostri dictum: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit.* Hoc nunc dicit: qui hanc habuerit charitatem, Dei voluntatem adimplendo, hic doctrinæ suæ cognoscat veritatem.

tem: Si quis voluerit voluntatem eius facere, ille cognoscat de doctrina mea. Hinc collige maxime congruum rebus fidei capiendis & mediis, & in illis firmam atque constantem habendi fortitudinem, esse vitæ morumque integritatem, Dei mandatorum observantiam, qua divina eius voluntas adimpletur.

Multos video Sanctos ad rem exponentes Psalium 14. Davidis: *Domine, qui habitasti in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo?* Ecclesiam hanc mihi autem, vocat tabernaculum, in quo transierunt tantum morantur, & montem Sanctum, ad quem cum Lot confugiendum ei, qui Solome, id est mundi, evadere festinat incendium. Domine, quis dignus est in Ecclesiæ tuæ tuorari tabernaculo, fidem recipere, illam conſervare, utique domus esse domesticus: sic enim Apostolus: *Domesticos fidei Num a me quæris, quis tibi dicam: Qui ingreditur sine macula & operatur iustitiam, qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum, in lingua sua, nec fecit &c.* Videcim hic, recedat conditiones, ut notat Lypoman in quibus describit omnia virtutum omnium exercitia, & malorum omnium abstinentiam, q. d. qui perfecte Dei perfecte Dei perficit voluntatem. *Qui facit hæc, non movebitur in æternum.* Hocne desideras, ut nequaquam te fortissima diaboli tentationes contra fidem transverſum rapiant? Animam sanctissimis omnium Sacramentis: vitam delere in honestam, & terrenis te deinde passionibus: *Qui facit hæc non movebitur in æternum.* Quantum intelligo, spectat Christus Epilogum, quo sermone in monte finem imposuit: *Qui audit verba mea & facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui edificavit domum suam supra petram.* Et descendit pluvia, & venerunt flumina, & flauerunt venti, & irruerunt in domum illam, & non cecidit: fundata enim erat super petram. Et e contrario: *Qui non facit ea similis erit viro stulto, qui edificavit domum suam super arenam.* Et descendit pluvia, & venerunt flumina, & flauerunt venti, & irruerunt in domum illam, & cecidit, & sui ruina illius magna. Illis igitur optime dixit Redemptor noster: *Si quis voluerit voluntatem eius facere, hic cognoscat de doctrina mea &c.* Omittite vitia, relinquate passiones, Dei facite voluntatem, legem eius servando: etenim hæc portam fidei aperiet latissimam.

VIII. Ad fidem conſervationem morum integritas est necessaria. Ps. 14. 1.

